

319 - 272 π.Χ.

ΠΥΡΡΟΣ

**Δυναμική
Επικοινωνία**

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32, 106 83 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 210-8233830, FAX: 210-8238468 - ΕΤΟΣ 9^ο - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 47 - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009 - ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 1,50 ΕΥΡΩ

Η ΝΕΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΞΕΚΙΝΑ

Με τον «Καποδίστρια 2» οι δημοτικές εκλογές του 2010

Ενώ ξεκινά η διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας, οι αυτοδιοικητικοί παράγοντες στην Ήπειρο είναι σε κατάσταση αμηχανίας, γιατί δεν γνωρίζουν τι ακριβώς θα γίνει και διαπιστώνουν ότι οι διαδικασίες θα είναι εσπευσμένες. Με απόφαση του αρμόδιου υπουργού Εσωτερικών κ. **Ι. Ραγκούση** ξεκινά άμεσα η διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας με τη συγκρότηση και της Επιστημονικής Επιτροπής, η οποία θα παρακολουθεί την εξέλιξή της, έτσι ώστε οι δημοτικές εκλογές του 2010 να διενεργηθούν με βάση τον νέο αυτοδιοικητικό χάρτη.

Ως βάση συζήτησης για τους νέους δήμους, θα είναι η μελέτη που έχει εκπονήσει το Ινστιτούτο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ι.Τ.Α.).

Η μεταρρύθμιση μάλιστα αναμένεται να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς, ώστε να έχει ολοκληρωθεί ως τον Οκτώβριο του 2010, γεγονός που οδήγησε τον υπουργό Εσωτερικών να διαψεύσει και τα σενάρια που ήθελαν παράταση της θητείας των δημάρχων, προκειμένου να ολοκληρωθεί ο «Καποδίστριας 2».

Σύμφωνα με τη μελέτη του Ινστιτούτου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ), την οποία έχει υιοθετήσει και η ΚΕΔΚΕ, από τον «Καποδίστρια 2» θα προκύψουν περίπου 380 με 390 Δήμοι από τους 1034 που υπάρχουν σήμερα (μαζί με τις Κοινότητες) σε όλη τη χώρα, δηλαδή οδηγούμαστε περίπου στο 1/3 του σημερινού αριθμού.

Οι νέοι δήμοι που θα προκύψουν θα ταυτίζονται σε ορισμένες περιπτώσεις με τις υφιστάμενες επαρχίες. Πάντως εκτιμάται ότι θα εκδηλωθούν αντιδράσεις στις τοπικές κοινωνίες της Ηπείρου και αυτό γιατί πολλές Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων έχουν ταχθεί κατά των νέων διοικητικών ορίων των δήμων που προτείνονται από τη μελέτη του ΙΤΑ.

Όσον αφορά την Ήπειρο

Εννιά συνολικά δήμοι φαίνεται πως έχουν προταθεί από τη μελέτη του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το Νομό Ιωαννίνων, ενώ από τρεις για τους Νομούς Θεσπρωτίας, Άρτας και Πρέβεζας.

Η ΚΕΔΚΕ αποφάσισε ότι θα συμμετέχει στο διάλογο που έχει ήδη δρομολογήσει το υπουργείο Εσωτερικών με εκπροσώπους της στις αντίστοιχες Επιτροπές, ενώ αναμένει από την Κυβέρνηση μέχρι το τέλος του έτους - σύμφωνα και με προφορική διαβεβαίωση του υπουργού Γ. Ραγκούση - την τελική πρότασή της για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, επί της οποίας θα τοποθετηθεί στο τακτικό συνέδριό της, που θα πραγματοποιηθεί 18 - 20 Ιανουαρίου 2010 στην Αθήνα.

Με αργούς ρυθμούς προχωρεί η **Ιόνια Οδός**

Επιτέλους, οι φορείς της Δυτικής Ελλάδος κατόρθωσαν να συντονισθούν και να εκφράσουν από κοινού την αναγκαιότητα της γρήγορης κατασκευής του δυτικού οδικού άξονα της χώρας, δηλαδή της Ιόνιας Οδού.

Σε σύσκεψη που κάλεσαν τα Περιφερειακά Τμήματα των ΤΕΕ Ηπείρου και Αιτωλοακαρνανίας στην Άρτα και πήραν μέρος εκπρόσωποι πολυάριθμων μαζικών φορέων από την ευρύτερη περιοχή, **διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην κατασκευή του έργου, το οποίο κρίθηκε ως έργο υψίστης σημασίας για τη Δυτική Ελλάδα.**

Ο εκπρόσωπος του υπουργείου Υποδομών (πρώην ΠΕΧΩΔΕ) **επιβεβαίωσε την καθυστέρηση** και την απέδωσε στη μη ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων (35% της συνολικής έκτασης), σε προβλήματα απελευθέρωσης των χώρων (διεκδικήσεις κ.λπ) και στις αντιδράσεις στη δημιουργία λατομείων για την εξόρυξη υλικών κατασκευής του έργου.

Οι εκπρόσωποι των φορέων υποστήριξαν ότι η **καθυστερήση οφείλεται και στις χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες και ζήτησαν να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση για επιτάχυνση των διαδικασιών, όπως έγινε με τα ολυμπιακά έργα. Διαφορετικά το έργο δεν πρόκειται να ολοκληρωθεί το 2013, όπως προβλέπεται από τη σύμβαση παραχώρησης.**

Στη σύσκεψη **παρενέβησαν οι νομάρχες Άρτας, Πρέβεζας και Αιτωλοακαρνανίας, οι δήμαρχοι Πρέβεζας, Φιλιππιάδας, Μενιδίου, Ξηροβουνίου, Κομποτίου, Πέτα και ο αντιδήμαρχος Άρτας Γρηγόρης Τρομπούκης.**

Οι ομιλητές υπογράμμισαν ότι οι μελέτες που καταρτίζονται από το υπουργείο Υποδομών είναι τόσο πρόχειρες, που μπορεί να προσβληθούν από οποιονδήποτε κάτοικο, με αποτέλεσμα τις μεγάλες καθυστερήσεις.

Η ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ & ΦΙΛΙΑΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2010, ΣΤΙΣ 10 ΤΟ ΠΡΩΙ

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος, διοργανώνει την καθιερωμένη ετήσια πολιτιστική εκδήλωση «Η Πίτα του Ηπειρώτη» την Κυριακή 7 Φεβρουαρίου 2010 στις 10 το πρωί στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, με, όπως πάντα, ελεύθερη είσοδο. Όσοι έχουν παρακολουθήσει τα προηγούμενα χρόνια αυτό το μουσικοχορευτικό υπερθέαμα της Ηπειρώτικης παράδοσης έχουν να το «λένε». Για τους υπόλοιπους τους καλούμε να δώσουν το παρών και δεν θα χάσουν.

Ηπειρώτες και φίλοι
της Ηπείρου καταθέτουν
τις προσωπικές τους
απόψεις για θέματα
που τους συγκινούν
και τους ενδιαφέρουν.

Με τον
ΣΠΥΡΟ
ΕΡΓΟΛΑΒΟ
Φιλόλογο
Συγγραφέα

Από τους Καλαρρύτες, το ξακουστό χωριό της Πίνδου, άρχισε να ξετυλίγεται, στις αρχές του 19ου αιώνα, το νήμα της οικογένειας Βούλγαρη (Μπούλγκαρι). Εκτός από τους κτηνοτρόφους, οι Καλαρρύτες είχαν στο δυναμικό τους και ικανούς ασημουργούς των οποίων η τέχνη είχε τις ρίζες της στο Βυζάντιο.

Σε ένα τέτοιο υπέροχο φυσικό και καλλιτεχνικό περιβάλλον, έκαναν την εμφάνισή τους τα πρώτα μέλη της οικογένειας Βούλγαρη. Ο Κωνσταντίνος Βούλγαρης – παππούς του Σωτήρη Βούλγαρη – ένας φτωχός αργυροκόπος, γύριζε την ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου και πουλούσε, ως πλανόδιος, τις εκπληκτικές του δημιουργίες. Τον ακολούθησε ο γιος του Γεώργιος, ο οποίος εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Παραμυθιά και άνοιξε εργαστήριο. Στην Παραμυθιά νυμφεύτηκε την Ελένη Στρογγάρη, με την οποία απέκτησε 11 παιδιά· από αυτά επέζησε μονάχα ο Σωτήριος Βούλγαρης, ο ιδρυτής του περίφημου ανά τον κόσμο Οίκου BVLGARI.

Ο Σωτήριος Βούλγαρης γεννήθηκε στην Παραμυθιά, το 1857, όπου πέρασε τα παιδικά του χρόνια. Από τότε εκδηλώθηκε η ζωντάνια του και η φιλοδοξία του να δημιουργήσει κάτι αξιόλογο στη ζωή του. Η Ηπειρος, εκείνη την εποχή, βρισκόταν υπό την τουρκική κυριαρχία. Γύρω στα 1873, Τούρκοι και Χριστιανοί ισοπεδώνουν την Παραμυθιά, για να την ξαναχτίσουν από την αρχή. Το μαγαζί της οικογένειας Βούλγαρη ισοπεδώθηκε. Ο Σωτήριος Βούλγαρης, μαζί με τον πατέρα του, αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την Παραμυθιά και να αρχίσουν τις επικίνδυνες πορείες τους στην περιοχή του Αργυροκά-

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ (1857-1932)

Ένας Ηπειρώτης βιοπαλαιστής που ξεκίνησε από την Παραμυθιά Θεσπρωτίας ίδρυσε τον περίφημο Οίκο κοσμημάτων BVLGARI, που κατέκτησε, με τη δραστηριότητά του, ολόκληρο τον κόσμο

στρου, για να καταλήξουν, τελικά, στην Κέρκυρα, όπου άνοιξαν ένα μικρό μαγαζί και ασκούσαν την τέχνη του ασημουργού. Το περιβάλλον όμως της Κέρκυρας ήταν μικρό για να ικανοποιήσει τις φιλοδοξίες του Σωτήριου Βούλγαρη. Έτσι, με την πρώτη ευκαιρία που του πρόσφερε η γνωριμία του με τον Μακεδόνα ασημουργό, Δημήτριο Κρέμο, εγκατέλειψε την Κέρκυρα και εγκαταστάθηκε στη Νάπολη της Ιταλίας, όπου άνοιξε μια μικρή επιχείρηση. Οι ληστείες, όμως, που ήταν συχνές στην περιοχή, τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη Νάπολη και να εγκατασταθεί στη Ρώμη. Τα πρώτα χρόνια στη Ρώμη ήταν δύσκολα.

Με τη βοήθεια κάποιου Έλληνα, ονόματι Κινδύνη, πέτυχε να εκθέσει τα προϊόντα του, σε μια γωνιά της βιτρίνας του μαγαζιού του, στην οδό Σιστίνα. Η πελατεία συνεχώς αύξαινε και η προσεγγμένη εργασία γινόταν όλο και περισσό-

τερο γνωστή, στους Ιταλούς και στους ξένους. Το έτος 1888 νυμφεύτηκε, στην Κέρκυρα, την Έλενα Μπάσιου και εγκαταστάθηκαν μόνιμα στη Ρώμη. Εκεί γεννήθηκαν δύο αγόρια, ο Κωνσταντίνος και ο Γεώργιος, και τρία κορίτσια, η Μαρία, η Σοφία και η Αλεξάνδρα.

Ανοίξε, στο μεταξύ, καινούριο κατάστημα στην οδό Κοντότι, όπου πουλούσε ασημικά, αντίκες, σπάνια αντικείμενα και κοσμήματα. Άνοιξε επίσης υποκαταστήματα σε αρκετές περιοχές, ανάμεσα στα οποία ξεχώριζε αυτό στο περίφημο τουριστικό κέντρο Σαιν Μόρις. Έτσι άρχισε να προσελκύει μια μεγάλη πελατεία από πλούσιους και αριστοκράτες. Στα μυστικά του επαγγέλματος μπαίνουν, σιγά – σιγά, οι δύο γιοι του, ο Κωνσταντίνος και ο Γεώργιος. Μετά τον Α' παγκόσμιο πόλεμο ο δρόμος της επιτυχίας άνοιξε διάπλατα για την οικογένεια Μπούλγκαρι, όπως είχε καθιερωθεί ήδη στην Ιταλία. Στα 1932 ο Σωτήριος πεθαίνει και αφήνει την επιχείρηση στους δυο γιους του, οι οποίοι

αποφάσισαν να διευρύνουν την επιχείρηση και να αναλάβουν τις δραστηριότητες του πατέρα τους.

Ο Κωνσταντίνος ασχολήθηκε περισσότερο με την έρευνα και την παράδοση, ο Γεώργιος ασχολήθηκε, αποκλειστικά, με την επιχείρηση. Αυτός ταξίδεψε στο εξωτερικό, με επίκεντρο το Παρίσι, όπου γνώρισε τις τάσεις της μόδας της εποχής εκείνης, πράγμα που σύντομα απέβη πολύτιμο για την εξέλιξη της επιχείρησης, η οποία έγινε, έτσι, γνωστή σε ολόκληρο τον κόσμο. Η επιτυχία των Μπούλγκαρι έδειξε ότι η ανάπτυξη μπορεί άριστα να συμβαδίσει με την παράδοση.

Σήμερα ο Οίκος BVLGARI βρίσκεται στα χέρια της τρίτης γενιάς που την απαρτίζουν τα παιδιά του Κωνσταντίνου και του Γεωργίου, με πρόεδρο τον Πάολο – γιο του Γεωργίου, αντιπρόεδρο τον αδελφό του Νικόλα και γενικό διευθυντή του Φραντσέσκο Τράπανι, γιο της Λία Μπούλγκαρι, αδελφής του Πάολο και του Νικόλα.

Αναδρομική έκθεση Βασίλη Σταύρου στα Γιάννενα Βράβευση του ντοκιμαντέρ «Το βλέμμα του ζώου»

Με τίτλο «Αναδρομή 1968-2009» έγινε η αναδρομική έκθεση του Βασίλη Σταύρου, με ζωγραφική, σχέδια και χαρακτικά από το 1968 μέχρι σήμερα, στη Ζωσιμαία Ακαδημία Ιωαννίνων. Στα εγκαίνια της έκθεσης μίλησαν οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Θάνος Χρήστος, ιστορικός τέχνης και Παναγιώτης Νούτσος, καθηγητής φιλοσοφίας • Το ντοκιμαντέρ του Άγγελου Πανάγου «Το βλέμμα του ζώου», το οποίο αναφέρεται στον καλλιτέχνη, απέσπασε διάκριση με το 3ο βραβείο στο 3ο φεστιβάλ Χαλκίδας 2009. Η συγκίνηση του κοινού ήταν εμφανής κατά την διάρκεια της προβολής της ταινίας στα εγκαίνια της έκθεσης. Τα γυρίσματα του μικρού αυτού ντοκιμαντέρ έγιναν στο Κάτω Αθαμάνιο της Άρτας και στο εργαστήριο του ζωγράφου.

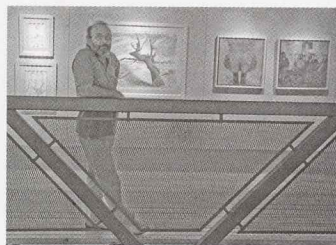
Το ηπειρώτικο τραγούδι του Βασίλη Σταύρου

Η ηχώ της Ηπείρου μοιάζει με το πολυφωνικό κλαρίνο του Τάσου Χαλκιά και τα χρώματά της με την γήινη ζωγραφική του Βασίλη Σταύρου. Και τα δυο είναι τραγούδια ηπειρώτικα, τραγούδια που δεν σε παρακινούν να κάνεις όρεξη, αλλά να βυθιστείς όλο και πιο βαθιά στις σκέψεις και στο

συναίσθημα. Όχι, σίγουρα δεν είναι λύπη αυτό που αισθάνεσαι όταν ακούς ένα ηπειρώτικο μοιρολόι, είναι συγκίνηση. Η συγκίνηση έχει μέσα της την κίνηση και η κίνηση την αλλαγή, το καινούργιο. Οι Ηπειρώτες το γνωρίζουν πολύ καλά αυτό, αφού εδώ και αιώνες υπακούουν σε φυγόκεντρες δυνάμεις που τους απωθούν από τον γενέθλιο τόπο. Γι' αυτό και τα τραγούδια τους είναι θλιμμένα, κι αυτών που φεύγουν κι αυτών που μένουν. Τα χρώματα της γης και της αστραπής, του βλέμματος των μοναχικών ζώων και του πεισμένου φράχτη, της ξεχασμένης σκάλας και των δένδρων με τα κίτρινα φύλλα γύρω από το Αθαμάνιο, είναι σαν ηπειρώτικο μοιρολόι. Όταν όμως αυτοί που φεύγουν καταφέρουν να ξορκίσουν το στοιχείο του φευγικού και να αισθανθούν

δυνατότερη την κεντρομόλο δύναμη που τους έλκει προς τον γενέθλιο τόπο, τότε ένα λευκό φως κατεβαίνει από τις κορφές του Τζουμέρκου και πλημμυρίζει το χάος των τραγουδιών τους. Όχι, δεν βάζει τάξη στις σκέψεις τους, ούτε τις στοιχίζει σε μια χαρούμενη σειρά. Είναι σαν να αφαιρεί βάρος από τη σκέψη και το συναίσθημα, την αγωνία του αγνώστου και τα αφήνει ελεύθερα να ταξιδεύουν. Βλέπετε τώρα το ταξίδι δεν είναι φόβος, αφού δεν είναι προς άγνωστους και ξένους τόπους, αλλά προς τη γνωστή εστία...

Νίκος Γ. Μαστροπαύλος
Πολιτισμολόγος

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΑ ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ

Γράφει ο Κων/νος Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ

Ο Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΑΣ και η ερευνητική ομάδα αρχείου Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, οργάνωσαν στην Πλατανούσα Ιωαννίνων το Σάββατο 1 Αυγούστου 2009 στις 8.00 μ.μ. μια πετυχημένη και συγκινητική εκδήλωση, για τα 100 χρόνια από τη γέννηση του αείμνηστου λογοτέχνη Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ.

Η εκδήλωση άρχισε με σύντομο χαιρετισμό του Προέδρου του Μορφωτικού Εκπολιτιστικού Συλλόγου Πλατανούσας κ. Γρηγορίου ΚΩΣΤΑΓΙΩΡΓΟΥ, ο οποίος ευχαρίστησε με θερμούς λόγους, όσους τίμησαν την εκδήλωση του Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ.

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Στ. ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ, ο οποίος ανέπτυξε τις δραστηριότητες του Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ και αμέσως πήρε το λόγο η καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Α. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ, η οποία σκιαγράφησε το έργο και την προσφορά του. Κείμενα και ποιήματα του Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ διάβασε με λίαν χαρακτηριστική φωνή ο υποψήφιος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Σωκράτης ΝΙΑΡΟΣ.

Μετά τις εντυπωσιακές ομιλίες, των καθηγητών Πανεπιστημίου, εκλήθησαν οι επίσημοι να χαιρετήσουν την εκδήλωση.

Πρώτος χαιρέτισε την εκδήλωση ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. Μιχαήλ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ, ο οποίος αφού συνεχάρη τους οργανωτές για την εκδήλωση, αναφέρθηκε στο πλούσιο έργο του τιμώμενου προσώπου Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ.

Τρίτος χαιρέτισε την εκδήλωση ο υπεύθυνος Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Ιστορικής Λαογραφικής

Από αριστερά: Ο Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ, ο υποψήφιος Δρ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Σωκρ. ΝΙΑΡΟΣ, η Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ και ο παρουσιαστής της εκδήλωσης.

Δεύτερος χαιρέτισε την εκδήλωση ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Τζουμερκιώτων Ηπείρου κ. Χρήστος ΛΑΝΑΡΑΣ, ο οποίος συνεχάρη τους οργανωτές για την πρωτοβουλία της εκδηλώσεως για τον αείμνηστο Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ και είπε ότι αξίζει να τιμώνται όλοι οι Τζουμερκιώτες, οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες στα θρυλικά Τζουμέρκα.

Τρίτος χαιρέτισε την εκδήλωση ο υπεύθυνος Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Ιστορικής Λαογραφικής

Εταιρείας Τζουμερκίων κ. Κων/νος ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ, ο οποίος είπε: «Ως υπεύθυνος Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Ι.Λ.Ε.Τ. την οποία αντιπροσωπεύω στις σημερινές εκδηλώσεις σας μεταφέρω θερμούς και εγκάρδιους χαιρετισμούς και τις πλέον θερμές ευχές μου, για καλό καιρό. Είναι αναμφισβήτητο γεγονός, ότι η περιοχή των θρυλικών Τζουμερκίων ανέδειξε σημαντικούς άνδρες και σημαντικές γυναίκες, που από τη θέση τους πρόσφεραν αρκετές υπηρεσίες στα Τζουμέρκα.

Ένας τέτοιος Τζουμερκιώτης ήταν και ο αείμνηστος συμπατριώτης σας Λογοτέχνης Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ, του οποίου τα 100 χρόνια από τη γέννησή του γιορτάζει ο Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΑΣ και η Ερευνητική Ομάδα Αρχείου Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Τζουμερκίων συγχαίρει θερμά και τους δυο φορείς, για την πρωτοβουλία τους αυτή, και επισημαίνει, ότι είναι ανάγκη να ενισχύονται τέτοιες ευγενείς προσπάθειες. Σας ευχαριστώ θερμά».

Στη συνέχεια, πήρε το λόγο στενός συνεργάτης του Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ, ο οποίος ευχαρίστησε θερμά, όσους παρέστησαν στις εορταστικές εκδηλώσεις και τίμησαν τη μνήμη του. Στην άκρη της πλατείας λειτούργησε έκθεση τεκμηρίων του Αρχείου Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ.

Στο τέλος των εκδηλώσεων ο Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος παρέθεσε δεξίωση προς τους παρόντες στην εκδήλωση και τραπέζι προς τους επίσημους σε κέντρο του χωριού.

Αποκαλυπτήρια προτομής, ομιλίες, απαγγελία ποιημάτων με πολύ κόσμο.

Η Φιλιπιάδα τίμησε τον Ηπειρώτη ποιητή του Βουνού και της Στάνης Κώστα Κρυστάλλη

Η Δοξολογία.

Απαγγελία ποιημάτων από τον Νίκο Καρατζή, γνωστό λογοτέχνη και αφηγητή της ποιμενικής ζωής.

Μεταξύ των ομιλιών παρεμβάλλονταν απαγγελίες ποιημάτων από τον καθηγητή Νίκο Καρατζή, γνωστό λογοτέχνη ποιητή και αφηγητή της ποιμενικής ζωής. Ο Ευάγγελος Αυδίκος, χαρακτηρίσε τον Κώστα Κρυστάλλη «ρα-

ψωδό» και διαφώνησε με τον κριτικό Μιχαήλ Περάνθη που θεωρούσε την ποίηση του Κρυστάλλη «βουκολική» και τον ίδιο «δειλό» νεαρό με σκωπτική διάθεση και για την διάλεκτό του, όταν πρωτοεμφα-

νίστηκε στην Αθήνα. Εν αντιθέσει ο Παλαμάς έβρισκε τουλάχιστον ενδιαφέρουσα αν όχι ξεχωριστή και γοητευτική την ποίηση του Κρυστάλλη, για τον οποίο έλεγε ότι «κουβαλάει εικόνες μέσα του» και

δεν είναι ο ίδιος εικόνα μιας νομαδικής κτηνοτροφικής ζωής.

«Ο Κρυστάλλης ήταν σεμνός και όχι δειλός» τόνισε ο κος Αυδίκος και υπογράμμισε πως «ακόμα και αν είχε γράψει μόνο τον Σταυραετό θα ήταν ποιητής» όμως έχει να επιδείξει τεράστιο όγκο ποιημάτων και ασπέθανε στα 26 χρόνια του μόλις.

Από τον Νίκο Καρατζή «ο Σταυραετός» χαρακτηρίστηκε «σύμβολο κάθε ξεριζωμένου για την πατρίδα», ενώ ο κος Γάτσιος στη συνέχεια είτε για την προτομή του ποιητή πως θα αποτελεί «εσάει έρεθισμα της μνήμης». Ο Χρήστος Αποστόλου σημείωσε τη θέση της προτομής. Απέναντι από ένα σχολείο και σε μια πλατεία με γνώρισμά της τα πουλιά, στοιχεία της φύσης που ύμνησε ο ποιητής.

Μετά τις ομιλίες και την απαγγελία ποιημάτων ακολούθησε Συρρακιώτικη, δημοτική βραδιά με την ορχήστρα του Κώστα Γεροδήμου στην αυλή του 1ου Δημοτικού Σχολείου.

Η όλη εκδήλωση αποτελούσε συνδιοργάνωση του Δήμου Φιλιππιάδας και της Κοινότητας Συρράκου με πρωταγωνιστή βεβαίως τον Συνδεδεμο Συρρακιωτών Φιλιππιάδας.

Στο τέλος της εκδήλωσης απονεμήθηκαν τιμητικές πλακέτες στον Δήμαρχο Φιλιππιάδας και στον εκπρόσωπο της Κοινότητας Συρράκου.

Ευτυχώς ήταν ο πρόεδρος των Συνδέσμων Συρρακιωτών Γιάννης Καλιαμπάκος και όλο το Διοικητικό Συμβούλιο για το λόγο ότι επί των ημερών τους φιλοτεχνήθηκε, τοποθετήθηκε και αποκαλύφθηκε η προτομή του ποιητή Κώστα Κρυστάλλη.

«ΠΥΡΡΟΣ»

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32

106 83 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 - 8233830

FAX: 210 8238468

KIN.: 6947 697420

e-mail: ekdoseispetra@hotmail.com

ΔΙΗΜΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΑΡΗ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Πέτρα»

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ Θ. - ΜΑΝΤΖΑΚΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΩΣ: 20 ΕΥΡΩ, ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ - ΣΥΛΛΟΓΟΙ 50 ΕΥΡΩ

Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα κείμενα

δεν εκφράζουν απαραίτητως και τη γνώμη της εφημερίδας

- Ασυγχώρητος η παρατύπωση -

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΤΕΧΝΕΣ

Γράφει και
επιμελείται
η BANTA
ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑ

Τηλέμαχος Κώτσιας: Στην απέναντι όχθη

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Με ένα κατ' εξοχήν αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα στο οποίο αφηγείται με συναρπαστικό τρόπο την τραγική ιστορία της οικογένειάς του δυο γενιές πίσω, αλλά και με ιστορικές και πολιτικές προεκτάσεις, όσον αφορά το δράμα του Ελληνισμού στην Αλβανία από το 1924 -οπότε και αρχίζει η ιστορία του ήρωά του Πέτρου Χαρίση- ως και τη δεκαετία του '90 με την απότομη μεταναστευτική έξαρση, συνεχίζει την επιτυχημένη του πορεία στα Ελληνικά γράμματα ο Βορειοηπειρώτης συγγραφέας Τηλέμαχος Κώτσιας, ο οποίος μας έχει δώσει μέχρι σήμερα αρκετά αριστουργηματικά έργα μιας ιδιαίτερης λογοτεχνικής χροιάς. Με το χέρι στην καρδιά, με τον ρεαλισμό που τον διακρίνει, αλλά και με πόνο ψυχής σε αρκετές γραμμές του, καθώς αυτός ανεπιτήδευτα ξεπηδάει μέσα από την τραγική ιστορία του ήρωά του, χωρίς περιττές λέξεις, μόνο με τη γυμνή παράσταση των συμβάντων, με μια αποκαλυπτική σκληρότητα, η οποία ωστόσο υποκρύπτει τρυφερότητα και ευαισθησία κρατάει συνεχώς ανοιχτές όλες τις προσλαμβάνουσες του αναγνώστη, ώστε με τις αισθήσεις του στη διαπάσων και την αγωνία να χτυπάει κόκκινο σε κάθε γραμμή και φράση, ακολουθεί τους ήρωες βήμα το βήμα, κατανοεί, συναισθάνεται, ταρακουνιέται, θλίβεται, διαμαρτύρεται, απογοητεύεται, αναθεωρεί...

Όπως και νάχει, ακόμα και αν όλα αυτά στην αρχή του φαίνονται μακρινά ή ίσως ότι δεν τον αφορούν, ο Κώτσιας καταφέρνει και τον βγάζει από την πετατημένη, χτυπάει τη γροθιά στο μαχαίρι και ανατρέπει τα καθιερωμένα, φωτίζει εκεί όπου ματώνει ακόμα η σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού και όσο και αν αυτό είναι επώδυνο, τον προκαλεί να κολυμπήσει στα ορμητικά και παγωμένα νερά του ποταμού της ιστορίας του.

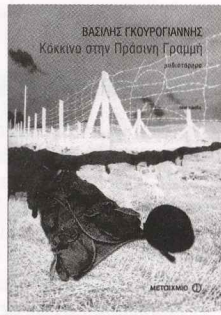
Και αν ακόμα δεν καταφέρει να τον περάσει απέναντι, στην όχθη της δικής του αλήθειας, θα τον κάνει να διακρίνει τουλάχιστον καθαρά την αντίπερα όχθη. Τότε, θα δει τα απομεινάρια από τις ρημαγμένες ζωές των άλλων, τις δολοπλοκίες και τον χαφιεδισμό να παραμερίζουν συγγένειες και φιλίες, την προδοσία να ποδοπατεί το δικαίο, το κομματικό συμφέρον να απαγχονίζει ιδεολογίες, τον άνθρωπο να στρέφεται κατά του ίδιου του εαυτού του, τον αδελφό να εξοντώνει τον αδελφό, την ιστορία να πνίγει την αλήθεια... Ακριβώς εκεί, στο όριο της ανθρωπίνης υπομονής και επιμονής, στην κόψη της αφοπλιστικής αλήθειας, στο γκρεμισμένο γεφύρι της απέναντι όχθης.

Στην όχθη του Ξεριά, όπου ο ήρωάς του ο Πέτρος Χαρίσης, μετά από χρόνια ξενιτιάς θα χτίσει την παράγκα του και γύρω από αυτή σιγά-σιγά θα αναπτυχθεί ένα ολόκληρο χωριό και μαζί του θα μοχθήσει θα δημιουργήσει και θα προκόψει. Εκεί στα σύνορα, στα βουνά της Μουργκάνας, στη μεθόριο των ονείρων και των κρυφών πόθων... Όπου κάποια στιγμή τα όνειρα κόπηκαν στη μέση μαζί με τα σύνορα, οι πόθοι οι κρυφοί έμειναν μετέωροι και οι ελπίδες κρεμάστηκαν στους γκρεμούς. Μισή ζωή από δω, μισή από κεί. Ο Πέτρος Χαρίσης θα δει το βιος του να μοιράζεται ανάμεσα σε δυο τόπους, από δω το πηγάδι, οι συγγενείς, ο καλύτερός του φίλος, από κει το στίπι του κι αυτός μαζί με αλβανική ταυτότητα.

Ωστόσο προσπαθεί, αντέχει. Αλλά τα σύνορα κλείνουν, ούτε από δω να πιας ούτε από κει, η Αλβανία απομονώνεται από τον υπόλοιπο κόσμο, περιχαρακώνεται στον εαυτό της, μαζί και οι άνθρωποι που θρέφουν με το φόβο το σύστημα. Ο Πέτρος Χαρίσης θα δει την οικογένειά του να εξοντώνεται, ο ιδεολόγος κομμουνιστής γιος του θα θυσιαστεί σε αυτόν το βωμό της κομματικής του καριέρας και ο ίδιος θα εκτελεστεί. Πολιτικές συγκρούσεις, εθνικοί κατατρεγμοί, διαφεύξεις προσδοκιών, υποθέσεις κατασκοπείας διαγράφουν το σκοτεινό φόντο αυτού του οικογενειακού δράματος, αλλά και πολλών άλλων καθώς διαπλέκονται με προσωπικές ιστορίες κόβοντας στη μέση ζωές και όνειρα.

**Βασίλης Γκουρογιάννης:
Κόκκινο στην πράσινη γραμμή**

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Πότε αρχίζει πραγματικά ένας πόλεμος; Όταν τελειώνουν οι μάχες, μας λέει ο Ηπειρώτης συγγραφέας Βασίλης Γκουρογιάννης μέσα από το πιο πρόσφατο βιβλίο του «Κόκκινο στην πράσινη γραμμή», το οποίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, ένα μυθιστόρημα το οποίο πραγματεύεται με τρόπο συγκλονιστικό και γραφή αποκαλυπτικά διεισδυτική στα άδυτα της ανθρωπίνης ύπαρξης, τις ψυχολογικές επιπτώσεις που δημιουργεί κάθε πόλεμος στους συντελεστές του, είτε αυτοί βρίσκονται από την πλευρά των νικητών, είτε των ηττημένων.

Διότι, αμέτρητα συντρίμια ψυχής υπάρχουν και στις δύο πλευρές, καθώς πάνω στη δίνη της μάχης ή τη μέθη έστω της πρόσκαιρης νίκης, το θύμα μπορεί να μετατραπεί σε θύτη και να επικρατήσει η βαρβαρότητα και η βιαιοπραγία.

Και πώς να αντιπαλέψει ύστερα στον χρόνο της ειρήνης ο άμοιρος στρατιώτης το μέσα του θηρίο; Πώς να μπορέσει να πιαστεί από τον μίτο της ζωής του και να τη συνεχίσει ήρεμος στις δαιδαλώδεις της διαδρομές;

Οι βετεράνοι των πολέμων είναι, λένε, οι πιο συχνοί επισκέπτες των ψυχιάτρων.

«Κανένας δεν βγαίνει από τον πόλεμο περήφανος. Απλώς οι άλλοι τον δοξάζουν για τα κατορθώματά του, εξαιτίας των οποίων αυτός χάνει για πάντα τον ύπνο του... Δηλαδή είναι μια παλαίστρα με σκατά. Όσες αρωματικές άφρνες κι αν στρώσεις αποπάνω, η σκατίλα δεν φεύγει. Την έχεις για πάντα στα ρουθούνια».

Ένα βασανιστικό «γιατί» τρυπάει την καρδιά του κάθε στρατιώτη, όταν γυρνάει από τον πόλεμο και τον ακολουθεί μέχρι το τέλος της ζωής του. Αναπάντητα γιατί βασανίζουν την παρέα της ιστορίας του Γκουρογιάννη, καθώς πρόκειται για Ελλαδίτες βετεράνους του πιο αργομένου και υποτιμημένου από την πατρίδα τους πολέμου, εκείνου της Κύπρου το 1974.

Σε αυτούς δεν είναι μόνο οι πληγές που όσο και αν προσπαθούν να τις σκεπάσουν εκείνες επιμένουν να αιμορροούν... Ούτε το ότι ο μισός τους εαυτός θάφτηκε εκεί μαζί με τα κόκαλα των συναγωνιστών τους και ο άλλος μισός περιφέρεται με κομματιασμένη ψυχή για όλη την υπόλοιπη ζωή τους.... Δε φτάνει ο εξοντωτικός μέσα πόλεμος, ούτε η αναμέτρηση των δυο ανάπτερων εαυτών, σώμα με σώμα... Το δικό τους καθημερινό βάσανο χωράει πολλά γιατί, αγκάθια ψυχής, που φέρουν έναν πόνο και φόβο μέσα τους, πιο δυνατό και πιο βαθύ και από εκείνον του πολέμου.

Μαχαίρι μπηγμένο στην καρδιά τους, η ρετινιά του χουντικού, του προδότη, του ανύπαρκτου για την πατρίδα αγωνιστή και ασήκωτη κατάρα, λες, η αδιαφορία της ιστορίας της πατρίδας τους, που τεσσσερήμισι γραμμές διαθέτει όλες και όλες για εκείνες τις μαύρες μέρες. Μια πατρίδα που δεν ξεκαθάρισε ποτέ τη θέση της σε εκείνο το δράμα, που κρατάει ακόμα τον φάκελο κλειστό και ας γνωρίζουν καλά όλοι, πως εκεί κάτω έγινε αληθινός πόλεμος.

«Εμάς που πολεμήσαμε εκεί μας αγνοεί τελείως, σα να πήγαμε πενήνήμερη εκδρομή», λένε οι ήρωες του Γκουρογιάννη, οι οποίοι βασανίζονται και υποφέρουν για την τότε αλλά και μετέπειτα στάση της Ελλάδας και διεκδικούν- μέσα από έναν σύλλογο τον οποίο έχουν ιδρύσει με πρόεδρό τους έναν γνωστό από την τηλεόραση ποινικόλογο- μιάμιση γραμμή ακόμα στο βιβλίο της ιστορίας. «Η Ελληνική δύναμη της Κύπρου έσωσε την πολεμική τιμή της Ελλάδας».

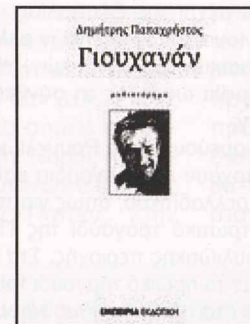
Αρκεί όμως η αναγνώριση, την οποία τόσο ποθούν, να εξαλείψει από τις σακατεμένες ψυχές τους όλα εκείνα τα βασανιστικά «γιατί» που τους τρυπάνε την καρδιά; Μπορεί ο αναγνωρισμένος ηρωισμός να γίνει βάλασμα της βαθιάς πληγής, να ελαφρύνει το εσωτερικό άγος και άγχος και να σβήσει τη φωτιά που φούντωσε μέσα τους μόλις έσβησε εκείνη του πολέμου;

Η επιστροφή τους στα ματωμένα χώματα της Κύπρου μετά από τριάντα χρόνια, το συνέδριο το οποίο διοργανώνουν στη Λευκωσία καθώς και η συνάντησή τους με τους βετεράνους της αντίπερα πλευράς, εκείνης του εχθρού, γίνονται αφορμή να βγουν στην επιφάνεια κρυμμένα μυστικά και γεγονότα που βαρύνουν και τις δύο πλευρές ανάλογα, αναδεικνύουν δε με τον πιο σκληρό τρόπο απογοητώνοντας την αλήθεια του καθενός, ότι το τραύμα της ψυχής τους είναι πολύ πιο βαθύ και ανεπούλωτο, όσο εκείνο, ίσως, Ελλάδας και Κύπρου το 1974.

**Δημήτρης Παπαχρηστος:
ΓΙΟΥΧΑΝΑΝ**

Εκδόσεις ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Υπάρχει άραγε ο τόπος της ουτοπίας; Μα, θα πεις, αφού είναι ουτοπία, άρα είναι ανύπαρκτος. Ίσως. Για όσους έχουν αποφασίσει να εκπονήσουν άξιες και ιδανικά. Για όσους έχουν επιλέξει τον πολιτισμό της βαρβαρότητας και θυσιάζουν τα πάντα στον βωμό του κέρδους και της προσωπικής ανέλιξης. Γι' αυτούς, οι οποίοι δεν μπορούν να ακούσουν το θρήνο της φύσης, όταν την έχουν κάνει στάχτη, γι' αυτούς που θεωρούν ότι άνθρωπος και φύση είναι δυο διαφορετικά πράγματα αγνοώντας τη σχέση εξάρτησης και ζωής που υπάρχει ανάμεσά τους. Για εκείνους, οι οποίοι αδυνατούν να κοιτάζουν στα μάτια τους ξεριζωμένους και αν τους κοπάζουν ούτε καν θα τους αγγίξει η θλίψη τους. Σίγουρα γι' αυτούς το όνειρο της ουτοπίας είναι μονάχα μια ουτοπία, έτσι όπως οι ίδιοι την έχουν προκαθορίσει κατά πως τους βολεύει. Ανύπαρκτος τόπος. Υπάρχουν όμως και οι άλλοι. Εκείνοι οι οποίοι πιστεύουν ακόμα στο όνειρο και δε λιποτακτούν ούτε μια στιγμή από τον δρόμο του, που πιστεύουν στο δικαίωμα κάθε ανθρώπου στην ευτυχία και δίνουν και τη ζωή τους γι' αυτό. «Στην ευτυχία τελειώνει η επανάσταση», σημειώνει ο Δημήτρης Παπαχρήστος στο καινούριο του μυθιστόρημα Γιουχαναν, που κυκλοφορεί από την Εμπειρία Εκδοτική. Πρόκειται για ένα αλληγορικό κείμενο, στο οποίο ο συγγραφέας πραγματεύεται με μοναδικό τρόπο, αυτό ακριβώς το ζήτημα της αναζήτησης του τόπου της ουτοπίας, Γιουχαναν, όπως τον ονομάζει, ξεκινώντας το ταξίδι του πρώτα μέσα από την υπαρξιακή αναζήτηση του ανθρώπου, κατά την οποία η ουσία της ζωής είναι ο δρόμος προς την ευτυχία και κατόπιν εξωτερικεύοντας σε ένα ταξίδι όπου η Ιθάκη δεν είναι μόνο μέσα μας, αλλά και γύρω μας σε κάθε αδύναμο και κατατρεγμένο.

Βρίσκεται στην ίδια τη φύση, καθώς μόνο όταν φύση και άνθρωπος συνυπάρχουν και δημιουργούν, μπορούν να υποτάξουν τον ισχυρό, τον φόβο, την τρομοκρατία, μπορούν να κάνουν το ταξίδι που φτάνει και πέρα από την Ιθάκη. Εκεί είναι το Γιουχαναν, ο τόπος της ουτοπίας όπου οι άνθρωποι μπορούν να γίνουν πουλιά και τα πουλιά άνθρωποι. «Πού γίνονται οι άνθρωποι πουλιά; Τον ρώτησε. Εκεί που σταματούν οι πυροβολισμοί και οι άνθρωποι αγαπούν την ψυχρή, την αδιάφορη φύση. Και με το βλέμμα τους την αγκαλιάζουν, τη ζεσταίνουν, την ομορφαίνουν και τη γλυκαίνουν, κατοικώντας την με ανθρωπίνες ιστορίες. Κάπου υπάρχει αυτός ο τόπος και το τοπίο μάς περιμένει... Εδώ έχουν εξαφανιστεί τα πουλιά. Δεν μπορούν να βλέπουν τους ανθρώπους να σκοτώνονται. Εδώ δολοφονείται το πνεύμα, συνεχώς αιμορραγεί, δεν υπάρχουν φωλιές». Με μια ευρηματική ιστορία ο συγγραφέας ωθεί τον αναγνώστη να ακολουθήσει τους ήρωές του στον επικίνδυνο δρόμο μιας αντίστροφης διαδρομής, σε ένα ταξίδι που δίνει νόημα στη ζωή τους. Ο Ίκαρος και η Πηνελόπη αποφασίζουν να ταξιδεύουν σε πορεία αντίστροφης, να μπουν σε μια νταλικά και να περάσουν τα σύνορα χωρίς διαβατήριο, πηγαίνοντας εκεί από όπου αμέτρητοι λαθρομετανάστες φεύγουν καθημερινά, ρισκάροντας και τη ζωή τους, αρκεί να τους δοθεί η ευκαιρία για μια καλύτερη ζωή.

Από τη Δύση στην Ανατολή, λοιπόν, το επώδυνο ταξίδι που αρχίζει από την Κεφαλλονιά, διασχίζει το Αιγαίο, σταματάει στην Ικαρία και τη Σάμο, περνάει απέναντι στη Μικρά Ασία και οδηγεί τους ήρωες να βιώσουν στη Συρία την τραγωδία της Μέσης Ανατολής, αναζητώντας πάντα το Γιουχαναν, τον τόπο της ουτοπίας και ζώντας τον έρωτα μέχρι τον θάνατο.

Πού τελειώνει το ταξίδι; «Μονάχα εκεί που δεν μπορεί να φτάσει ο νους και η φαντασία των ανθρώπων. Στην ευτυχία. Εκεί που τελειώνει η επανάσταση. Ποια επανάσταση; Μια υπάρχει, αυτή της καθημερινής ζωής».

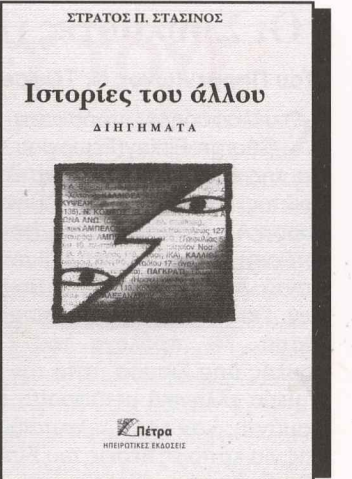
Στράτο, αντίο...

Θα σε θυμόμαστε

για πάντα

φίλε...

Η τελευταία
πνευματική
δημιουργία του
Στράτου Στασινού

ΛΕΠΤΟΚΑΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Κατόπιν πρωτοβουλίας του συμπατριώτη μας **Μπάμπη Βενέτη**, ο οποίος κάλυψε και τη σχετική δαπάνη, εξεδόθη από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού το έργο του **Θανάση Πέτρου "Ιδιωματικές Λέξεις-Ονοματολογία της Λεπτοκαρυάς Θεσπρωτίας"**.

Πρόκειται για μια αξιόλογη συλλογή ιδιωτικών λέξεων που ακούγονταν κάποτε στη Λεπτοκαρυά και με την πάροδο του χρόνου τείνουν να χαθούν. Το έργο προλογίζει ο Νομάρχης Θεσπρωτίας **Β. Γιόγιακας**.

Το λεξικό αυτό διανέμεται στους χωριανούς δωρεάν. Όποιοι δεν τον έχουν πάρει ας το ζητήσουν από τα μέλη του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου και της Αδελφότητας.

Η Αδελφότητα εκφράζει τις ευχαριστίες της στον **Θανάση Πέτρου**, τον **Μπάμπη Βενέτη** και τον **Πολιτιστικό Σύλλογο**, συντελεστές αυτής της έκδοσης.

Το Λεξικό μας

Ιδιαίτερη τιμή αποτελεί για τα δεδομένα του χωριού μας η πρωτοβουλία του **Πολιτιστικού μας Συλλόγου να εκδώσει το ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΤΙΚΟ λεξικό με την ευγενική χορηγία του εκλεκτού συμπατριώτη μας Μπάμπη Βενέτη**.

Η έκδοσή του ήταν το κύριο θέμα συζήτησης κατά τη διάρκεια των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Αυγούστου και σε πολλές περιπτώσεις μονοπώλησε το ενδιαφέρον τόσο των συγχωριανών, όσο και των πλησιοχωριτών που το έλαβαν.

Το βέβαιο επίσης είναι ότι θα συζητείται πολύ και στο μέλλον, αφού ως παρακαταθήκη στη νέα γενιά Λεπτοκαρυωτών αφιερώνεται.

Τριάντα χρόνια δουλειάς του συμπατριώτη μας **Αθανασίου Γ. Πέτρου** βρήκε τη δικαίωσή της. Λέξη-λέξη, φράση-φράση συγκέντρωσε ο συγγραφέας αυτά τα 30 χρόνια το υλικό που κρατάμε σήμερα στα χέρια μας με τη μορφή αυτής της καλαίσθητης έκδοσης. Έψαξε, ρώτησε τους παλιότερους, διασταύρωσε τα δεδομένα, με επιμονή και υπομονή, για να καταστεί σήμερα δυνατό να νιώθουμε όλοι περήφανοι για το **ΛΕΞΙΚΟ** μας.

Γιατί η έκδοση αυτή ανήκει σε όλους τους Λεπτοκαρυίτες, όπου γης. Είναι οι αναμνήσεις μας, είναι το παρελθόν μας. Είναι τα ήθη και τα έθιμά μας. Είναι η ζωή των προγόνων μας, είναι η ντοπιολαλιά μας, είναι η παράδοσή μας.

Ο Θάνασος με την προσπάθειά του άγγιξε τις καρδιές μας, συνέδεσε το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον, το δικό μας και του χωριού μας.

Λάτρης ο ίδιος της Λεπτοκαρυάς κατάφερε να μετατρέψει το μεράκι του για την παράδοση σε σημείο αναφοράς όλων μας και μέσα από το **ΛΕΞΙΚΟ**.

Λέξεις και φράσεις ξεκαθμένες, χωρίς ενδεχομένως τα στοιχεία κάποιας επιστημονικής προσέγγισης, παραδίδονται σήμερα με την έκδοση αυτή στους αυριανούς Λεπτοκαρυίτες και είναι βέβαιο ότι κι εκείνοι με τη σειρά τους θα βασίσουν στην ίδια γραμμή που βαδίσουμε όλοι μας μέχρι σήμερα.

Ακράδαντη πεποίθησή μας είναι ότι το Λεξικό δεν είναι απλά μια ακόμη έκδοση, που ήρθε να προστεθεί σε ανάλογες εκδόσεις. Δεν είναι βεβαίως επιστημονικό εργαλείο για τους γλωσσολόγους του μέλλοντος και δεν φιλοδοξεί να είναι κάτι τέτοιο. Είναι όμως το δικό μας «εργαλείο» και η έκδοσή αυτή πρέπει να βγει έξω από τα όρια της Λεπτοκαρυάς και των χωριανών μας, πρέπει να γίνει κτήμα περισσότερων συμπατριωτών μας από τα γύρω χωριά και πέρα από αυτά, να φτάσει σε όλους εκείνους τους φορείς, οι οποίοι θα μπορούσαν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην προβολή του χωριού μας.

Είναι στο δικό μας χέρι πια και ως Αδελφότητα και ως Πολιτιστικός Σύλλογος, αλλά και ως Λεπτοκαρυίτες, να αξιοποιήσουμε και να προβάλλουμε τέτοιες πρωτοβουλίες.

Το έργο του Θανάση δεν του ανήκει πια, από τη στιγμή που έγινε βιβλίο. Ανήκει σε όλους μας, ανήκει σε όλους εκείνους που έχουν δικαίωμα στη γνώση, ανήκει στις γενιές που έρχονται. Το έργο του Θανάση ανήκει στο μέλλον και με τέτοιες δουλειές και τέτοιες προσπάθειες το μέλλον σίγουρα θα είναι ευνοϊκό.

Με τα μάτια στραμμένα στο μέλλον, λοιπόν, ευελπιστούμε ότι τέτοιες προσπάθειες θα έχουν συνέχεια. Ο Θάνασος έδειξε το δρόμο, ο Σύλλογος έκανε τον αγώνα του, ο Μπάμπης Βενέτης συνέβαλε, η Αδελφότητα επίσης. Οι Λεπτοκαρυίτες **ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ**.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

Οι Σουλιώτες (Προέλευση - Απόψεις)

Του Παρμενίωνος Ν. Τζίφρα, αντιπροέδρου ε.τ. του Αρείου Πάγου

Κυκλοφόρησε, πρόσφατα, το βιβλίο του George Finlay(Γεωργίου Φίνλεϋ) «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως», Τόμος Πρώτος. Πρώτη έκδοση, Αθήνα 2008. Μετάφραση Αλ. Παπαδιαμάντη (του γνωστού λογοτέχνη) και φιλολογική επιμέλεια Αγγέλου Γ. Μαντά. Από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων. Για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία. Με πρόλογο του Προέδρου της Βουλής Δημ.Σιουφα, από την ανέκδοτη έως σήμερα ελληνική μετάφραση του Αλ. Παπαδιαμάντη, «αν και ο τελευταίος είχε αντιρρήσεις για κάποιες θέσεις του Finlay».

Ο Γεώργιος Φίνλεϋ, στο βιβλίο αυτό, (σελ.85-98 και 133-142), υποστηρίζει ότι «Οι Σουλιώτες ήσαν Αλβανοί και μάλιστα κλάδος των Τσάμηδων, μιας των τριών μεγάλων διαίρεσεων των Τόσκων...».

Έχω όμως τη γνώμη, βάσει στοιχείων μου, ότι η άποψη αυτή δεν πρέπει να θεωρείται και απολύτως ορθή για τους εξής κυρίως λόγους. Οι Σουλιώτες:

- 1) Ήσαν Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Όχι Μουσουλμάνοι.
- 2) Ομιλούσαν, αρχίθην, άπαιστα την ελληνική γλώσσα και όχι την Αλβανική. Ίσως να γνώριζαν στοιχεία Αλβανικής, λόγω γεινιάσης ή να δέχτηκαν κάποιες επιρροές, συνήθειες άλλωστε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία του 17ου και 18ου αι.
- 3) Είχαν όλοι τους ελληνικά τότε ονόματα και επώνυμα με τα οποία ήσαν γνωστοί σ' ολόκληρη την περιοχή Σουλίου (Κώστας, Γιώργος, Δημήτρης, κ.λπ., και επώνυμα Τζαβέλλας, Μπότσαρης, Δαγκλής, Δήμας, Τζίφρας, Μόκας, Τσούκας, Τζήμας κ.α.) και κανέναν τους Αλβανικό.
- 4) Τα ήθη, έθιμα και παραδόσεις ήσαν όλα ελληνικά.
- 5) Όταν διώχτηκαν από τον Αλή Πασά των Ιωαννίνων, το 1803, η ένταξή τους στους ελληνικούς κοινοτικούς σχηματισμούς των Ιονίων Νήσων, (κυρίως Κέρκυρα, Λευκάδα), Αιτωλοακαρνανία, Δυτική Πελοπόννησο (Αχαΐα, Ήλεια) και Δυτική Μακεδονία (Καστοριά και τα χωριά αυτής Βογατσικό, Γέρμα, Κωσταράζι, γύρω στους 1000 κατοίκους), υπήρξε λιαν ομαλή, απρόσκοπτη και έγινε αμέσως αποδεκτή από τους ντόπιους. Αν ήσαν Αλβανοί θα απερροφώντο πολύ δύσκολα από τις τοπικές κοινωνίες.
- 6) Αν επίσης ήσαν Αλβανοί, όπως υποστηρίζει ο Finlay, δεν θα πολεμούσαν πενήντα και πλέον χρόνια εναντίον των ομοεθνών τους Τουρκαλβανών και Τούρκων τόσον λυσσαλέα και ας ληφθεί ακόμη υπόψη ότι δεν πολέμησαν ποτέ, μα ποτέ, εναντίον Ελλήνων και
- 7) Όλοι τους προτίμησαν να ενταχθούν σε ελληνικές κοινότητες και κα-νείς δεν πήγε στην Αλβανία.

Τι καταδεικνύουν, συνεπώς, όλα αυτά. Απλούστατα, το αυτονόητο, δηλ. οι Σουλιώτες ήσαν καθαρόαιμοι Έλληνες, Χριστιανοί, πολίτες. Δεν ήσαν λοιπόν Αλβανοί, αλλ' ενδοχόμενως «κράμα» Ελλήνων και εξελληνισθέντων Αλβανών και όπως τονίζει ο μεγάλος ιστορικός μας Κων/νος Παπαρηγόπουλος «Η Αλβανική φυλή εκράτυνε το μάξιμουμ της ελληνικής πνεύμα, η δε ελληνική ενεφύσησεν εις την αλβανικήν τα ευγενέστερα αισθήματα της φιλοπατρίας, της φιλομάθειας και της ευνομίας». Κανένας Σουλιώτης δεν είχε αλβανικό όνομα και επώνυμο. Κανένας επίσης από αυτούς δεν πολέμησε ποτέ εναντίον Ελλήνων. Όλοι οι Σουλιώτες εκατό και πλέον χρόνια αγωνίστηκαν μόνοι εναντίον Τουρκαλβανών και Τούρκων. Ο περί ου ο λόγος Γ. Φίνλεϋ ήθελε το βιβλίο του να μειώσει, προδήλως, την προσφορά και θυσία των Σουλιωτών Ελλήνων στον αγώνα τους εναντίον των Τουρκαλβανών γι' αυτό και τους εμφάνισε κλάδο των Τσάμηδων.

Ο λόγος είναι απλός. Την εξήγηση δίνει ο διαπρεπής καθηγητής στο Παν/μιο Θεσ/κης της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας Απόστολος Βακαλόπουλος. Γράφει λοιπόν ο σοφός καθηγητής τα εξής: «Ο Finlay γνωρίζει καλά πρόσωπα και πράγματα και είναι γλαφυρός αφηγητής, αλλά πολλές φορές παρασπόμενος από πάθος, κυρίως εξαιτίας της των προστριβών του μεταξύ 1836-1850 με το ελληνικό κράτος για απαλλοτριώσεις γαιών του στην Αττική και άλλα κτηματικά ζητήματα, και μη λαμβάνοντας υπόψη τις πρωτόγονες συνθήκες της ζωής των Ελλήνων ανάμεσα στην αναστατωμένη από τον πόλεμο χώρα, γενικεύει μερικές περιπτώσεις, γίνεται πικρόχολος, αμφισβητίας και σαρκαστής. Συχνά από έλλειψη επαρκών στοιχείων, δίνει ανακριβείς πληροφορίες ή είναι ελλιπής. Επιζητεί συχνά και υπογραμμίζει τις πιο βρώμικες υποθέσεις, παραμερίζοντας τα πιο πιστευτά και ηρωικά επεισόδια και φθάνει ως τον κυνισμό. Αφαιρεί το φωτοστέφανο των κλεφτών και στιγματίζει τους προεστούς ... Προσπαθεί σχεδόν πάντοτε να υπερασπίσει τις ωμότητες των Τούρκων».

Εν τέλει συνοπτικά επίσημη γλώσσα των Σουλιωτών ήταν η ελληνική, θρησκεία η Χριστιανική Ορθοδοξία και η εν γένει συγκρότηση Ελληνική. Ήσαν συνεπώς οι Σουλιώτες καθαρόαιμοι Έλληνες.

(Από τα «ΣΕΛΛΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»)

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η Ήπειρος, ως εκ της γειτονίας της με διάφορες περιοχές του ελληνικού χώρου, από του ιλλυρικού μέχρι της Θεσσαλίας και των νήσων του Ιονίου και των σχετικών αλληλεπιδράσεων, μουσικών και ποιητικών, παρουσιάζει πολυμορφία ως προς τη σύνθεση των τραγουδιών της.

Στα μέρη που συνορεύουν με τη Ρούμελη και τη Θεσσαλία, υπάρχουν και τραγούδια καθιστικά τύπου στερεοελλαδίτικου, όπως για παράδειγμα το θεσπρωτικό τραγούδι της Πάργας και εκείνο της Λένης του Μπότσαρη της Σουλιώτικης περιοχής. Στα ίδια μέρη και ταϊμικά, τύπου στερεοελλαδίτικου, σαν το ηρωικό τραγούδι του Κίτσαντώνη.

Τραγούδια χορού στα τρία, σε ρυθμό τετραστίμων ποδιών, παρατηρούνται σ' όλη την Ήπειρο και ιδιαίτερος στη Βόρεια Ήπειρο και το Πωγωνίο. Το δε στραυτό πωγωνισίο, αποτελεί, κατά κανόνα, το αλλέγορο μέρος αργού καθιστικού ή χορευτικού σκοπού. Ο ίδιος χορός χορεύεται και σε ρυθμό εξάσμων δακτυλικών ποδών. Μετά τον χορό στα τρία, φυσικό γύρισμα είναι ο χορός στα δύο, χορός σφύρτος σαν το στεριανό ή το πολιτικό των τεσσάρων χρόνων. Αξιοσημείωτο τοπικό χρώμα παρουσιάζει ο ρυθμός του ζαγορίσιου χορού των πέντε χρόνων πάνω στον οποίο, εκτός από τον "ζαγορίσιο" οργανικό χορευτικό σκοπό, υπάρχουν και άλλα τραγούδια όπως π.χ η "Αλεξάντρα", με διάφορες χορευτικές παραλλαγές, τόσο ενδιαφέρουσες, όσο υπάρχουν άνθρωποι παλιοί, που μπορούν να τις εκτελέσουν πιστά, με όλη τη χάρη της χορευτικής παραδόσεως του τόπου. Σύνθετες γύρισμα του ζαγορίσιου, ο τσάμικος χορός, με προέκταση των 5 χρόνων σε δύο τριάδες.

Ιδιαίτερη αξία και σημασία παρουσιάζουν και οι δόχμιοι οκτάσημοι ποδές, που τόσο σπανίζουν στον ελληνικό χώρο, και που με ζήλο και φροντίδα διατηρούν, από τη μακρινή Αρχαιότητα, στα τραγούδια και στους συγκαθιστούς χορούς οι περιοχές, γύρω από την Πίνδο, της Ηπείρου, Θεσσαλίας και Δυτικής Μακεδονίας. Δε λείπει σε κάποιες περιπτώσεις και ο ρυθμός των επτά χρόνων του καλαματιανού σφυριού, καθώς βλέπουμε και στο γύρισμα του μετσοβίτικου συγκαθιστού.

Εκχωριστή μορφή όμως, μελικής σύνθεσης, παρουσιάζουν το μοιρολόι και ο σκάρος. Και ο μεν σκάρος είναι, σε διάφορες παραλλαγές και αυτοσχεδιασμός, απομίμηση της ξύλινης ποιμενικής φλογέρας εκ μέρους του κλαρίνου, που το ακολουθεί και το βιολί. Το δε μοιρολόι, απομιμούμενο αρχικώς του θρήνου των νεκρών, παρουσιάζεται με μορφή καθιστικού τραγουδιού, με το ίδιο θρηνητικό περιεχόμενο, για να εξελιχθεί ακολούθως σε ένα ανεξάρτητο οργανικό καθιστικό σκοπό, που παίζουν εναλλάξ κλαρίνο, βιολί, λαούτο, και με τον οποίο, κατά κανόνα, αρχίζει η διασκέδαση σε γάμους, γιορτές και πανηγύρια. Όπως ιδιαίτερο χαρακτηρισμό παρουσιάζουν τα τραγούδια της Βορείου Ηπείρου και του Ιλλυρικού, όπως μπορούμε να δούμε στη "Δεσπολιτίσα" και στο "Άλυσμον" και χαιρόμα" της παραμεθορίου περιοχής του Πωγωνίου, με τον προλογίζοντα τραγουδιστή την εκάστοτε μελωδουμένη φράση, και κατόπιν με τη χοροδιακή εκτέλεση, με τραγούδι, δεύτερη φωνή και ίσο, και το κλώσμα που δένει τις φωνές, πηγαίνοντας πάνω-κάτω, από το ίσο ως την υποτονική του τραγουδιού, σαν τον κλώστη των νημάτων, που σέρνονται εδώ κι εκεί την κλωστή, σχηματίζει το υφάδι στον αργαλειό.

Πανάρχαιο μουσικό μνημείο και στο "Άλυσμον" μενο από την πεντατονική κλίμακά του, θέτει πρόβλημα, κατά πόσο ήταν εξ' αρχής πολυφωνικό και αν έχει σχέση προς την εκκλησιαστική μουσική με την οποία παρουσιάζει αναλογίες φωνών.

Διαφορετικό ύψος παρουσιάζουν ακόμη τα παλιά Γιαννιώτικα τραγούδια καθώς κι εκείνα της Πρέβεζας που έχουν χαρακτηριστικά αστικά και νησιώτικο. Θα μπορούσε να πει κανείς πολιτικό, ανάλογο προς εκείνο των αστικών κέντρων της Δυτικής Μακεδονίας (Βέροιας, Καστοριάς και Νάουσας).

Κοινός εκτελεστής της όλης αυτής χαριτωμένης μουσικής και ρυθμικής ποιικιλίας της Ηπείρου, η λαϊκή της συναυλία, με βασικό όργανο το κλαρίνο που πρωταγωνιστεί, το βιολί, το λαούτο και το κρουστό. Τα αστικά της όμως τραγούδια, τον παλιό καιρό ερμηνεύονταν από τη συνήθη βυζαντινή συναυλία με βιολιά, φλογέρες, κανονάκια ή σαντούρια, ούτια ή λαούτα και κρουστά. Λόγω αυτού, έχει μείνει, μαζί με τα σημερινά Ηπειρώτικα όργανα και το σαντούρι στη Πρέβεζα για τους τοπικούς της σκοπούς.

Το ποιητικό περιεχόμενο των ηπειρωτικών τραγουδιών – όπως και όλης της Ελλάδος – ποικίλλει. Τραγούδια ιστορικά και ηρωικά, αισθηματικά, γαμήλια, ποιμενικά, οδοιπορικά και φυσικά πιο πολλά τραγούδια της ζενητείας, που από τα πιο παλιά χρόνια, και ιδιαίτερος της τουρκοκρατίας, κατήχησε χρόνια νόσος για την Ήπειρο, που εξελίχθηκε σε αθεράπευτη μεταναστευτική πληγή επί των ημερών μας.

Συνέπεια αυτή της μετανάστευσης, τα χωριά ερημώνουν και η γνήσια πνευματική παράδοση του τόπου: ήθη, έθιμα, παραδόσεις, χοροί, τραγούδια, τραγουδιστές και μουσικά όργανα υποχωρούν δημιουργώντας έτσι το πρόβλημα για την τόσο ανηρά άλλοτε σε μουσική Ήπειρο μας, για να αν θα μπορούσε να διατηρήσει τον πλούτο της το μουσικό και χορευτικό.

Ένα θετικό στοιχείο των τελευταίων ετών είναι ότι αρκετοί από τους ξενιτεμένους γυρνάνε στα χωριά τους και συνεχίζουν τις ζωές τους εκεί. Συνήθως, το μεγαλύτερο αντίκωμο των ξενιτεμένων στον τόπο τους γίνεται το καλοκαίρι με του κάθε είδους πανηγύρια που γίνονται απ' άκρη σ' άκρη σε ολόκληρη την Ήπειρο.

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟΥΣ

Στην Αθήνα, κυρίως, αλλά και σ' άλλες πόλεις της χώρας υπάρχουν πολυάριθμοι Σύλλογοι, Αδελφότητες, Σύνδεσμοι. Σημείο αναφοράς αυτών των εθνικοτοπικών σωματείων είναι η κοινή καταγωγή των μελών τους από ένα χωριό. Κάποιες φορές, σημείο αναφοράς είναι μια ευρύτερη περιοχή, Νομός ή περιφέρεια, όπως π.χ. Σύλλογος Αρτινών Θεσ/νίκης ή Πανεπειρωτικός Σύλλογος Πάτρας. Στην Αθήνα, όπου τα εθνικοτοπικά Σωματεία είναι πολλά, δημιουργήθηκαν δευτεροβάθμια (Ομοσπονδίες) ή και τριτοβάθμια (Συνμοσπονδίες) όργανα, με σκοπό την αλληλοϋποστήριξη και το συντονισμό της δράσης τους. Συνεπώς ο όρος «Αδελφότητες» που αναφέρεται στον τίτλο, χρησιμοποιείται με την ευρύτερη σημασία του και καλύπτει όλα τα άλλα.

Ο βασικός λόγος που ώθησε τους εσωτερικούς μετανάστες να δημιουργήσουν την πληθώρα αυτών των σωματείων, είναι γιατί, μεταπολεμικά κυρίως, άδειασαν τα χωριά κι ο πληθυσμός τους μετακινήθηκε στα αστικά κέντρα. Εκεί ένιωσαν την ανάγκη να κρατούν μια σταθερή επαφή μεταξύ τους, να συντηρούν τη νοσταλγία για τον τόπο της καταγωγής τους, να τον επισκέπτονται κάπου κάπου και να συμμετέχουν στα παροδοσιακά έθιμα (γιορτές, πανηγύρια), προσπαθώντας να κερδίσουν κάτι απ' το χαμένο παράδεισο της απλής και ανέμελης ζωής του αγαπημένου τους χωριού. Το φαινόμενο αυτό, της οργάνωσης και της ενιαίας έκφρασης των εσωτερικών μεταναστών, έχει αποτελέσει αντικείμενο μελέτης και επιστημονικής ανάλυσης από λαογράφους, ιστορικούς και κοινωνιολόγους και υπάρχουν ήδη πολύ ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις και συμπεράσματα.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, τα περισσότερα απ' αυτά τα σωματεία εκδίδουν και την εφημερίδα τους. Είχα την ευκαιρία να διαβάσω αρκετά απ' αυτά τα φύλλα και, κάποιες φορές, χάρηκα την ευρηματικότητα αλλά και την απαιτούμενη σοβαρότητα με την οποία κάποιοι συμπατριώτες μας φτιάχνουν τις εφημερίδες τους. Αναπατοκρινόμενος στην παρότρυνση αρκετών συμπατριωτών μας και αξιοποιώντας τη φιλόξενη στήλη των «Τζουμέρκων», θα διατυπώσω κάποιες απόψεις σχετικά μ' αυτά τα φύλλα, προσπαθώντας να διαγράψω ένα γενικό πλαίσιο αρχών και θέσεων, με βάση τις οποίες πρέπει να λειτουργούν, για να εκπληρώνουν ευστοχότερα και αποτελεσματικότερα την αποστολή τους.

Και, πρώτα πρώτα, ένα έντυπο που η έκδοσή του χρηματοδοτείται απ' τα μέλη ενός σωματείου, οφείλει απαρνέγκλιστα να παίρνει υπόψη του τους (καταστατικούς) σκοπούς, τις επιθυμίες και τις ευαισθησίες των μελών. Άρα δεν πρέπει να μετατρέπεται σε όργανο έκφρασης προσωπικών απόψεων ή ατομικών φιλοδοξιών. Με απλά λόγια, η Συντακτική Επιτροπή θα πρέπει να κινείται στα πλαίσια του Καταστατικού, να προβάλλει τους σκοπούς και τη φιλοσοφία του σωματείου, να υπηρετεί την ενιαία έκφραση και τη συλλογικότητα. Είναι μονότονο, πληκτικό, αντιδεοντολογικό και, τελικά, απαράδεκτο, ν' ακούγεται στο έντυπο μόνον η φωνή ενός ή 2-3 ατόμων. Σ' αυτό οι χωριανοί μου έχουν μια αρνητική εμπειρία με την εφημερίδα τους, τα «Κτισταδιώτικα Νέα», που απομονώθηκε, απαξιώθηκε και σταμάτησε, γιατί κατάντησε να τη γράφει ένας με κανά δυο άλλους.

Επί παντός επιστητού. Αυτό, εξάλλου, είναι αντικειμενικά ανέφικτο για επαγγελματίες δημοσιογράφους, πόσο μάλλον για ερασιτέχνες, που είναι εκ των πραγμάτων αναγκασμένοι να κινηθούν σε συγκεκριμένα πλαίσια και οι δυνατότητές τους είναι αντικειμενικά περιορισμένες.

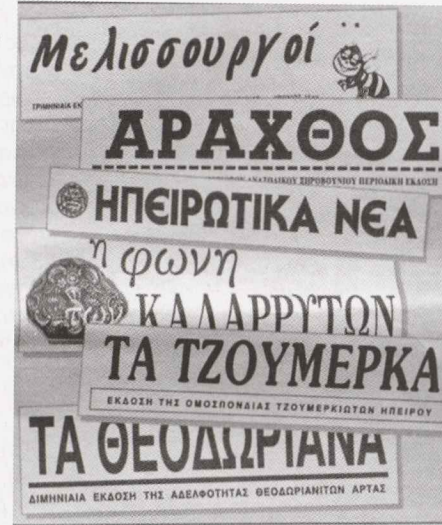
Εξάλλου, η ευθύνη είναι και η σεμνότητα είναι χαρακτηριστικά των μορφωμένων ανθρώπων κι είναι καλό να κοσμούν το χαρακτήρα εκείνων που παίρνουν τη γραβίδα, για να ενημερώσουν και να διαπαιδαγωγήσουν τους άλλους. Σε κάθε περίπτωση, η οίηση και η έπαρση δημιουργούν ένα νοσηρό κλίμα, απωθούν και προκαλούν τον αναγνώστη και, τελικά, αντιστρατεύονται την αρχή της ενότητας και της σύμπνοιας που τηρούν και σέβονται τα σωματεία.

Θα πήγαινε σε πολύ μακρύς τον δρόμο, αν ανέλυα συστηματικά μερικά ακόμα σημεία, που επιτίπτουν στον προβληματισμό μας και ολοκληρώνουν το πλαίσιο αρχών και θέσεων για τη σωστή λειτουργία των εθνικοτοπικών εντύπων. Γι' αυτό και θα αναφέρω επιγραμματικά.

Μην ξεχνάμε το νόμο περί τύπου, όσον αφορά τις ύβρεις, τις συκοφαντίες και την προσβολή της τιμής των άλλων. Κάθε κείμενο για δημοσίευση πρέπει να είναι φροντισμένο στη μορφή του. Τουλάχιστο, να μη θίγεται το γλωσσικό αίσθημα και η ευαισθησία των αναγνώστων. Η σωστή χρήση της γλώσσας είναι μια πολύ λεπτή υπόθεση. Μη γράφουμε, λοιπόν, ό,τι να' ναι; όπως να' ναι; αλλά να διατυπώνουμε τη σκέψη μας με επιμέλεια, περισκέψη και καλή κατοχή των εκφραστικών μέσων. Και, πάντως, το ύφος όχι σε στυλ φιλικής επιστολής, όχι σε επίπεδο συζήτησης στο καφενείο. Με κάθε σεβασμό στο έργο που επιτελούν όσοι επιφορτίζονται με τη σύνταξη αυτών των εντύπων, θα τους πρότεινε να έχουν κοντά τους ως σύμβολο έναν καλό φιλόλογο ή εκπαιδευτικό για τη γλωσσική επιμέλεια των κειμένων. Ίσως επειδή με τη γλώσσα, επικοινωνούμε όλοι, ο καθένας μπορεί να φανταστεί πως είναι και ειδήμων περί τα γλωσσικά.

Το αποτέλεσμα το βλέπουμε πολύ συχνά: Σο-λοικισμό, βαρβαρισμό και εκφραστικά εξαμβλώματα. Σε κάποιες – λίγες, ευτυχώς – ακραίες περιπτώσεις κάποιοι «συντάκτες» βγάζουν τα γλωσσικά ή ψυχολογικά τους απωθημένα ή βρίσκουν εδώ τον κατάλληλο χώρο, για να γεμίσουν το υπαρξιακό τους κενό με ανατρεπτικές παραδοξολογίες. Δεν φιλοδοξώ να εξαντλήσω εδώ ένα τόσο ευρύ και περίπλοκο ζήτημα. Επιθυμία μου είναι, αυτές οι σκέψεις να δώσουν το έναυσμα για έναν ανοιχτό και δημιουργικό διάλογο, που, είναι σίγουρο, θ' αποβεί πολλαπλά ωφέλιμος και για τους αρθρογράφους και για τους αναγνώστες.

Νίκος Μπριασούλης
Επίτ. Πρόεδρος της Ιστορικής - Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων Φιλολόγος

Ενώ να πιστεύω πως αυτά είναι αυτονόητα και δεν επιδέχονται σοβαρή αμφισβήτηση. Η επόμενη αρχή είναι κάπως λεπτή κι όχι πάντα ευδιάκριτη. Δεν πρέπει ένα έντυπο να φιλοξενεί απόψεις που διχάζουν, προβάλλοντας (συγκαλυμμένα ή όχι) αυτή ή εκείνη την πολιτική ή ιδεολογική άποψη σαν τη μόνη σωστή. Δεν πρέπει επίσης να ειρωνεύεται, να λοιπώνει, να καγχάζει ή ν' αφηνεί μειωτικούς υπαινιγμούς για διάφορα πρόσωπα ή απόψεις. Είχα διαβάσει πριν από μερικούς μήνες, σ' ένα φύλλο συμπατριωτών μας, ειρωνικό σχόλιο για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, επειδή δεν είχε εκλεγεί βουλευτής στις εκλογές πριν από την ανάδειξή του στο ύψιστο αξίωμα. Απαράδεκτη απρέπια για τον πρώτο πολίτη της χώρας και συμπατριώτη μας. Διχαστικές μπορεί ν' αποβούν και κάποιες μονομερείς ή εμμονές στην ερμηνεία κοινωνικών φαινομένων ή ιστορικών γεγονότων. Καλό είναι, κάθε μη ειδικός να εκφράζεται με επιφύλαξη. Σχετικά με τα ιστορικά γεγονότα, δε θα διατάζα να προτείνω να ζητείται η άποψη ιστορικών έρευνών ή καθηγητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που να διαθέτουν μια καλή εξοικείωση με την επιστημονική ιστοριογραφία.

Κοντολογίς, ένα εθνικοτοπικό έντυπο καλό είναι να κρατά χαμηλούς τόνους και να προτιμά τα θέματα που ενδιαφέρουν τους αναγνώστες του, παρά να φιλοδοξεί να καλύψει όλη την επικαιρότητα και να διατυπώνει άποψη

Οι Τζουμερκιώτες επιμένουν και προσδοκούν λύσεις

Η εκλογή της νέας κυβέρνησης επαναφέρει στο προσκήνιο μια σειρά από θέματα που η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών είχε ιεραρχήσει ως μείζονος σημασίας για την αναπτυξιακή πορεία των Τζουμέρκων.

– Η σύνδεση της Εγνατίας οδού με τα Δυτικά Τζουμέρκα (Παλαιοχώρι Συρράκου-Πράμαντα).

– Η δημιουργία κόμβου της Ιονίας οδού στον Αμμότοπο, για την εξυπηρέτηση 35 και πλέον χωριών στα Τζουμέρκα και στο Ξηροβούνι.

– Η ουσιαστική βελτίωση των οδικών αξόνων που συνδέουν τα χωριά των Τζουμέρκων με τα αστικά κέντρα Γιάννενα και Άρτα.

– Η θέση των χωριών των Τζουμέρκων στο νέο Καποδίστρια.

– Η τύχη του ποταμού Αράχθου, η απειλή των φραγμάτων και η ορ-θολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

– Ο θεσμός και η λειτουργία του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων.

– Η αναπτυξιακή πορεία των Τζουμέρκων με γνώμονα την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος,

Τα παραπάνω αιτήματα αποτελούν ορισμένα μόνο από τα θέματα που θα τεθούν στους συναρμόδιους υπουργούς και βουλευτές των νομών προς επίλυση, για να βγει η περιοχή των Τζουμέρκων από την απομόνωση και τον οικονομικό μαρασμό.

– «Απόβαση» - στην κυριολεξία- έκαναν οι κάτοικοι της Βορείου Ελλάδας στις ακτές της Ηπείρου. Στα **Σύβοτα Θεσπρωτίας** η πληρότητα των καταλυμάτων ήταν στο 100% όλον τον Αύγουστο, ακόμη και τον Σεπτέμβριο. Όλα αυτά χάρη στην **Εγνατία Οδό!**

– **Χωριά** απροσπέλαστα, με λίγους γέροντες και κτηνοτρόφους που ήταν εγκαταλειμμένα στο έλεος του Θεού και ανύπαρκτα στο χάρτη μέχρι πρόσφατα **στις οροσειρές του Σουλίου και της Πίνδου αποκαλύπτει σιγά-σιγά η Εγνατία Οδός**. Αυτή η απρόσμενη δημοσιότητα όμως χρειάζεται σωστό χειρισμό και οργάνωση τόσο από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, κοινωνικούς φορείς, αλλά και τους ίδιους τους κατοίκους, ώστε αυτή η δημοσιότητα να ωφεληθεί γόνιμα και μακροπρόθεσμα την περιοχή τους, χωρίς ωστόσο να μεταβάλει απρόσπεκτα - και ίσως ριζικά - τον κοινωνικό ιστό, το φυσικό περιβάλλον, την πολιτιστική και την ιστορική τους ταυτότητα.

– **15 Σεπτεμβρίου, παγκόσμια ημέρα της δημοκρατίας**, όπως έχει καθιερωθεί με απόφαση της Γ.Σ. του ΟΗΕ, που είναι ειδικώς για εμάς τους Έλληνες η πλέον διαρκής και σπουδαία κληρονομιά που προσφέραμε στην οικουμένη.

– **30 Σεπτεμβρίου είναι η Ημέρα των Εθνικών Ευεργετών**, οι περισσότεροι εκ των οποίων, όπως είναι γνωστό, είναι Ηπειρώτες. Και όμως, αναρωτιέσαι αν σήμερα υπάρχουν Ηπειρώτες Ευεργέτες. **Υπήρξαν, αλλά και υπάρχουν και ζουν ανάμεσά μας**, αυτή είναι η απάντηση! Αντιλαμβανόμενη τα κίνητρα με τα οποία οι μεγάλοι Εθνικοί Ευεργέτες πραγματοποιήσαν τα ιστορικά έργα τους δεν μπορεί παρά να θεωρήσω **μιμητές και άξιους συνεχιστές αυτών, όλους εκείνους που σε μια εποχή παγκοσμιοποίησης με επικίνδυνες εθνικοκοινωνικοπολιτικές ανακατατάξεις, η συμβολή στην διατήρηση της ξεχωριστής ταυτότητας του γένους είναι μεγάλο έργο. Αυτούς θεωρώ εγώ ευεργέτες!** Κι αν κάποιους απ' αυτούς δεν είχα την ευκαιρία να τους γνωρίσω προσωπικά, λόγω ηλικίας ή λόγω χιλιομετρικής απόστασης από την ιδιαίτερη πατρίδα μου, είναι τιμή μου ως Ηπειρώτισσα να μαθαίνω για τη δράση τους. Και δεν θ' αναφέρω ονόματα, για να μην ξεχάσω κάποιον αλλά υπάρχουν Ηπειρώτες που άφησαν ή θ' αφήσουν μεγάλη παρακαταθήκη σε μας τους νεότερους. Είμαι δε, ιδιαίτερα ευχαριστημένη που μπορώ να είμαι κοντά και να συναναστρέφομαι κάποιους από αυτούς.

– **Σήμερα** δεν έχουν σημασία μόνο τα κτίρια ή τα χρήματα. Αλλά, έχει επίσης σημασία αν το «πέρασμα» που έκανες κατά τη διάρκεια της «ευεργετικής» ζωής σου προικοδοτεί με αξίες αυτούς που θ' ακολουθήσουν, και αν ανοίγει νέους ορίζοντες μπροστά τους.

– **Σε μια εποχή** που χωριά-αετοφωλιές χτισμένα σε απόκρυμνες πλαγιές ορεινών όγκων της Ηπείρου αργοσβήνουν, οι χωριανοί μετανάστες φέρνουν το συνάλλαγμα τους και χτίζουν σπίτια, εκκλησιές και λαογραφικά μουσεία. Διοργανώνουν εκδηλώσεις και συγγράφουν βιβλία για να διαδώσουν την ιστορία και τον πολιτισμό των χωριών τους κόντρα σε νόμους όπως αυτόν του "Καποδίστρια II" που θέλει να εξομοιώσει τα πάντα, για να γίνει πιο εύκολη η χειραγώγησή τους. Αυτοί είναι οι **τοπικοί ευεργέτες** του κάθε χωριού από εμάς.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ & ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Της ΕΛΕΝΗΣ ΓΚΟΓΚΟΥ

– **Σε μια πόλη** όπου συγκεντρώνει οικονομικούς μετανάστες από τις πέντε ηπείρους και εσωτερικούς μετανάστες από κάθε γεωγραφικό διαμέρισμα της Ελλάδας, **ευεργέτες είναι αυτοί που δημιουργούν Πολιτιστικούς Συλλόγους**. Που είναι ΑΞΙΟΙ και ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ πρόεδροι και μέλη Δ.Σ. φορέων κατά τη διάρκεια της θητείας τους, και που προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο που εκπροσωπούν χωρίς να οφελούνται προσωπικά στο ελάχιστο. Που συμμετέχουν σε Συλλόγους. **Που διαπαιδαγωγούν και καθοδηγούν**. Που είναι επιχειρηματίες και επαγγελματίες και ενισχύουν οικονομικά ή με όποιο άλλο τρόπο μπορούν, φορείς πολιτισμού και παιδείας. Που μένουν πιστοί στην ιστορία της πατρίδας μας, τα ήθη, τα έθιμα και τις διαχρονικές εθνικές μας αξίες. Οι Ευεργέτες του σήμερα, ζουν ανάμεσά μας. Κάποιοι από αυτούς ίσως να μην το ξέρουν καν!

– **Ευεργέτες ζωής** ήταν και μια **13χρονη Ηπειρωτοπούλα** από το Ανορθώρι Ιωαννίνων που τραυματίστηκε θανάσιμα πέφτοντας σε χαράδρα, και ένας **19χρονος Γιαννιώτης**-θύμα τροχαίου, των οποίων τα όργανα δώρισαν οι γονείς σε συνανθρώπους μας σε Αθήνα-Αυστρία-Γερμανία και Ιταλία-Αυστρία-Θεσσαλονίκη-Αθήνα αντίστοιχα.

– **17 χρόνια** συμπληρώθηκαν από εκείνη την Αυγουστιάτικη ημέρα που σίγησε για την Ηπειρώτικη μουσική-και όχι μόνο- το κλαρίνο του μεγάλου δασκάλου **Τάσου Χαλκιά**. Μουσικός με ξεχωριστό ταλέντο και ευαισθησία, ο μπάρμπα Τάσος αφουγκράστηκε τους παλμούς του λαού μας και «τραγουδούσε» τις χαρές, τις πίκρες, τους καημούς, τα βάσανά του. Τα λόγια του **Γιάννη Ρίτσου** σκιαγραφούν ίσως με τον καλύτερο τρόπο το μεγαλείο της προσφοράς του: «*Στο κλαρίνο του Χαλκιά βογκάει, τινάζεται, χαμογελάει, χορεύει η Ελλάδα - θάλασσες και βουνά της, δεκαπεντασύλλαβα ποτάμια της, αρματολοί και κλέφτες, παλικάρια στριφτομούστακα στη μάχη και στο τσάμικο, μαυροφορούσες ανταρτομανάδες και κοράσια πλεξουδοστεφάνωτα, πέντε κοτσούφια στον ελαιώνα και στο βάθος βάθος, πάντα το άγρυπνο, μερακλωμένο αηδόνι*».

– **Η Ένωση Ελλήνων Μουσουργών**, θέλοντας να τιμήσει τη μνήμη του Έλληνα Συνθέτη και μέλους της **Δημήτρη Δραγατάκη**, προκήρυξε, σε συνεργασία με το Σύλλογο Φίλων του Δημήτρη Δραγατάκη, τον 4ο Διαγωνισμό Σύνθεσης στη μνήμη του. Οι Έλληνες Συνθέτες που θα λάβουν μέρος στον Διαγωνισμό θα πρέπει το αργότερο μέχρι της 31/12/09 να υποβάλουν ένα έργο σε δύο αντίτυπα για σόλο όργανο ή οργάνικό σύνολο, όχι για περισσότερους από έξι εκτελεστές. Επίσης, η διάρκεια του έργου θα πρέπει να είναι 8-10'.

– **Τα εγκαίνια του νέου μουσείου Θ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ** πραγματοποιήθηκαν τη Δευτέρα 7 Σεπτεμβρίου 2009, στο **Δ.Δ. Ελληνικού στο Δήμο Κασσανοχωρίων**. Σύμφωνα με το Θ. Παπαγιάννη «...Η μοναδική

κόητη του έγκειται στο ότι περιλαμβάνει έργα που μιλούν για τον τόπο μας την Ηπειρο και την ιστορία της. Για ό,τι τη δόξασε και την έκανε σεβαστή στον κάθε Έλληνα που ακούει τ' όνομά της. Είναι μοναδικό, γιατί μιλάει για το ψωμί, για τον ευεργέτη, τον ξενητεμένο, τον πνευματικό άνθρωπο, τον Ηπειρώτη μάστορα, το βοσκό, το γεωργό, την πολύπαθη Ηπειρώτισσα μάνα και τέλος για τη μάθηση...».

– **Διημερίδα με τίτλο «ΛΙΘΟΞΟΪΚΗ και ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ»** πραγματοποιήθηκε 4-6 Σεπτεμβρίου από τον Δήμο Δωδώνης σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού

– **Ημερίδα με τίτλο «Η Τέχνη της Ξερολιθιάς: Ένα επάγγελμα με Μέλλον»**, πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή, 26 Ιουνίου στο πλαίσιο της 5ης Διακρατικής Συνάντησης των Εταίρων του πολυμερούς προγράμματος Grundtvig TCAST "Μεταφορά Ικανοτήτων και Τεχνολογίας από Γενιά σε Γενιά". Η ημερίδα διοργανώθηκε από το ΚΕΚ «Τεχνική Εκπαιδευτική» σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Εταιρία Ζαγορίου και με την υποστήριξη του Τ.Ε.Ε-Τμήματος Ηπείρου

– **Έκθεση της UNICEF εκπέμπει σήμα κινδύνου για τα παιδιά-νύφες του πλανήτη και ιδιαίτερα για εκείνα που προέρχονται από την Ινδία**. Και αυτό γιατί στην Ινδία βρίσκεται περισσότερο από το ένα τρίτο των παιδιών νυφών του πλανήτη μας. Οι αριθμοί προκαλούν εντύπωση, αφού σχεδόν 25 εκατομμύρια γυναίκες στην Ινδία παντρεύτηκαν το 2007 μέχρι τα 18 τους έτη. Στην έκθεση επισημαίνεται ακόμη ότι τα παιδιά από την Ινδία, το Νεπάλ και το Πακιστάν μπορεί να αρραβωνιαστούν ή ακόμη και να παντρευτούν προτού ακόμη συμπληρώσουν τα δέκα χρόνια τους. Εκατομμύρια παιδιά αναγκάζονται να εργαστούν σε εξευτελιστικές συνθήκες, αντιμετωπίζουν ακόμη βία ή και κακομεταχείριση στο σπίτι τους αλλά και εκτός, υφιστάμενα φυσική και ψυχολογική βία με ανυπολόγιστες συνέπειες. Η έκθεση υπογραμμίζει ότι παρά την απαγόρευση που έχει επιβληθεί στο γάμο των ανήλικων κοριτσιών, η παράδοση αλλά και οι θρησκευτικές παραδόσεις στα χωριά διατηρούν ζωντανό το έθιμο τόσο στην Ινδία, όσο στο Νεπάλ και στο Πακιστάν. Περισσότερες από τις μισές ανήλικες νύφες του πλανήτη μας προέρχονται από τη νότια Ασία. Από εκεί προέρχονται επίσης και οι μισές μη καταγεγραμμένες γεννήσεις του πλανήτη μας, κάτι που σημαίνει ότι η ύπαρξη πολλών παιδιών είναι άγνωστη, ώστε να μπορέσουν αναλάβουν την προστασία τους οι κοινωνικές υπηρεσίες

– **Ομάδα ειδικών από βρετανικά πανεπιστήμια υποστηρίζει ότι το γάλα και ειδικά το αγελαδινό περιέχει μια σειρά συστατικά (κάλιο, ασβέστιο, πρωτεΐνες, βιταμίνες) που μας προστατεύουν από διάφορες ασθένειες**. Σύμφωνα με τους ερευνητές, το γάλα προστατεύει, εκτός των άλλων, από την ανάπτυξη διαβήτη, από την εμφάνιση καρδιακών νοσημάτων και από τα εγκεφαλικά.

– **Η προώθηση της καταναλώσεως φρούτων στα σχολεία** με τη νέα σχολική χρονιά, βάσει του σχετικού Ευρωπαϊκού Κανονισμού, είναι μια καλή ευκαιρία για τη διαμόρφωση της καταναλωτικής συνείδησης των αυριανών πολιτών.

Σ. Σ.: Ελένη, χαρούμενοι και ευτυχισμένοι!

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΗ Η ΕΚΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΩΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΝΔΟ

Πέντε περιβαλλοντικές οργανώσεις, WWF-Ελλάς, Καλιστώ, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Πίνδος Περιβαλλοντική και Αρκτούρος λένε ότι στην εκτροπή, του Αώου ποταμού μέσω αγωγού 30 χιλιομέτρων για τον εμπλουτισμό της λίμνης των Ιωαννίνων, που θα ξεπλύνει το έγκλημα υποβάθμισης της Παμβώτιδας.

Το ζήτημα αυτό έχει προκαλέσει τις αντιδράσεις χωριών στην περιοχή της Βάλια Κάλντα, καθώς σύμφωνα με το αναχρονιστικό σχέδιο, όπως το χαρακτηρίζουν οι παραπάνω οργανώσεις, αυτό το έργο, όπως διάνοιξη δρόμων και εκχερσώσεις, αντιβαίνουν στη λογική της αειφόρου ανάπτυξης και στην υποχρέωση της χώρας για ορθολογική διαχείριση των υδάτων.

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις επιμένουν ότι το συνολικό έργο είναι διπλά καταστροφικό, αφού εκτός από την προφανή οικολογική καταστροφή στο υδάτινο σύστημα του ποταμού Αώου και το Εθνικό Πάρκο, απειλεί να «ξεπλύνει το περιβαλλοντικό έγκλημα που συντελείται στα Γιάννενα με την καθημερινή υποβάθμιση της λίμνης».

Πίσω από τον εμπλουτισμό είναι η κατασκευή φραγμάτων, που θα εκτρέψει τον Αώο εκεί όπου (σύμφωνα με το νομικό καθεστώς του Εθνικού Πάρκου της Βόρειας Πίνδου ζώνη II) ορίζεται ως ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών, στην οποία απαγορεύονται τέτοιου είδους δραστηριότητες.

ΣΚΟΥΠΑ- Αράχθιο Θέατρο

Τρεις αξεχάστες-ξεχωριστές βραδιές έζησαν τον Αύγουστο στο Αράχθιο Θέατρο Παλαιοχωρίου Σκουπας Άρτας οι κάτοικοι του χωριού και της γύρω περιοχής Τζουμερκιώτες, που είχαν την πρόνοια και την τύχη να παραβρεθούν στις αντίστοιχες θεατρικές παραστάσεις που δόθηκαν εκεί. Όσοι προσήλθαν ελεύθερα στο φιλόξενο και υπέροχο χώρο, παρακολούθησαν παραστάσεις για μικρούς και μεγάλους, «γεύτηκαν» το αστείο και τρυφερό παραμύθι «Η φωνή που χάθηκε στο δάσος», της Μαρίας Σαββίδου, που απευθυνόταν με αγάπη, αισιοδοξία και χαρά προς τον παιδόκοσμο. Επίσης παρακολούθησαν την απολαυστική-ξεκαρδιστική κωμωδία του Αρκά «Εχθροί εξ αίματος». Τα δύο αυτά έργα παρουσίασε ο εκ Θεσσαλονίκης θίασος «Λαμπρόνι», ενώ από το ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων παρουσιάστηκε την πρώτη μέρα το έργο «Λα Μοσκέτα» του Ρουτζάντε. Αξίζει να σημειωθεί πως το θέατρο είναι προσφορά της οικογένειας του προσφάτως αποστρατευθέντα αντιναυάρχου-ιατρού **Ηλία Νάστου**. (Από τα «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»)